

VLAANDEREN GIDSLAND

Amateurkunstenorganisaties moeten weg van onder de kerktoren, zegt de Vlaamse regering. De zaadjes van de internationalisering moeten weelderige planten geven die ver over de grenzen kruipen. Amateurkunstenorganisaties zijn sinds jaar en dag internationale trekkers die zusterorganisaties elders tot voorbeeld dienen en sterke partners zijn. Vier buitenlandse collega's over hun ervaringen.

"BLIJVEN LEREN VAN ELKAAR"

CHANTAL LAMBIE zit onder dak bij het Huis voor de Kunsten in Nederlands Limburg, dat kunstbeoefenaars, van amateurs tot professionals, ondersteunt. Als verantwoordelijke voor de discipline theater werkt ze enthousiast samen met OPENDOEK in Vlaanderen.

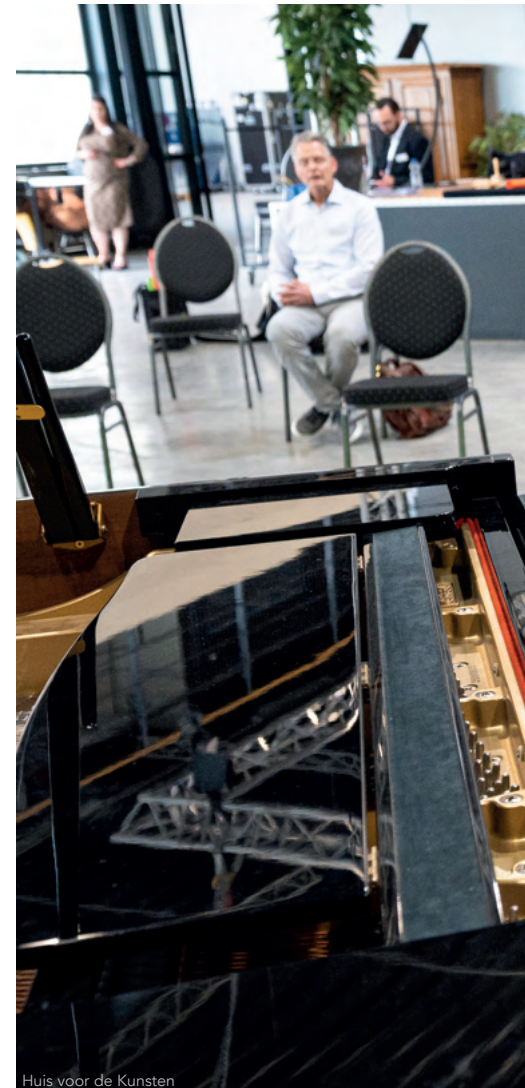
"Het Huis voor de Kunsten is een ondersteuningsorganisatie, die met kennis en kunde en een uitgebreid netwerk amateurkunsten, erfgoed en sinds kort ook professionals ondersteunt in de provincie Limburg in Nederland. Alles wat we in gang zetten voor het amateurtheater komt uit het veld, we werken vraaggestuurd. En als we het niet weten, zoeken we uit wie wel een antwoord heeft. Voor onze deelwerking over cultureel ondernemerschap zijn we bijvoorbeeld slimme samenwerkingen aangegaan met provinciale en landelijke partners om de kennis over bedrijfskunde te ontsluiten.

Als grensprovincie is het voor ons vanzelfsprekend om ook op België en op Duitsland georiënteerd te zijn. In over grenzen kijken – of die nu geo-

grafisch, mentaal of inhoudelijk zijn – zit altijd iets verfrissends. Vlaanderen en Nederland liggen vlak bijeen en naast verschillen zijn er vooral veel overeenkomsten.

OPENDOEK is uiteraard anders georganiseerd, maar met hun brede aanbod en hun verdieping hebben ze ons geïnspireerd om in Limburg een denktank op te zetten voor amateurtheater. Een soort platform-overleg waar alle theaterpartijen in de provincie nadenken over de uitdagingen. OPENDOEK schuift daar ook bij aan, en dat is erg waardevol omdat het op een aantal punten al een stap verder staat, wij kunnen ons daaraan spiegelen. Hun regiowerking met vrijwilligers is een interessant spoor, ook voor ons, om nog meer betrokkenheid te krijgen. Het amateurtheater is het fundament, als we dat niet goed begeleiden, gaat het theaterhuis aan alle kanten rammelen.

In Nederland bekijken we momenteel of we ook een landelijk platform voor amateurtheater zouden oprichten – dat hebben we ooit gehad maar dat is ter ziele gegaan. **Bij het zoeken**

VOOR AMATEURKUNSTEN

naar de beste invulling kijken we graag naar OPENDOEK als een inspirerend voorbeeld. Op termijn willen we zeker ook grensoverschrijdende projecten opzetten. Waarom zouden Nederlandse leden niet ook lid kunnen worden van de fantastische

digitale theaterbibliotheek van OPENDOEK of toegang krijgen tot bepaalde cursussen? Ik hoop dat we dergelijke samenwerkingen in de toekomst verder kunnen uitbouwen. Zolang je met elkaar in gesprek blijft, met open blik, blijf je leren."

DE LOCOMOTIEF DIE AMATEURKUNST VOORTSTUWT

De Noor ULF ROSENBERG wist dat hij met muziek zijn brood niet kon verdienen. Maar de liefde verliet hem nooit. Hij speelt al zijn leven lang in een brassband en hij is sinds een vijftiental jaar voorzitter van de European Brass Band Association (EBBA), waarvan ook VLAMO lid is.

"Brassbands zijn diep verweven met de Noorse samenleving. Zo goed als elke lagere school heeft een schoolband, en de kinderen blijven er spelen, ook nadat ze naar de middelbare school zijn getrokken. De band is verboden aan de school, maar hij wordt gerund door de ouders en geleid door een beroepsdirigent.

Ik ben zelf ook als kind begonnen, en als volwassene gaan spelen bij de Stavanger brassband, die al tien jaar in de top twintig van brassbands in de wereld staat. Mijn hobby is uiteindelijk uitgegroeid tot een parallelle carrière, met verantwoordelijkheden in Stavanger brassband, in de Noorse Band Federatie, en in EBBA.

Een van de belangrijkste activiteiten van EBBA is de organisatie van het Europese kampioenschap voor brassbands, het meest prestigieuze kampioenschap ter wereld. Tegelijk vindt ook de jeugdwedstrijd plaats

waarbij veertig jonge muzikanten uit zestien landen een week lang samen musiceren en concerten. Daarnaast organiseren we de Europese solistenwedstrijd en de wedstrijden voor beste componist en beste dirigent, afwisselend om de drie jaar.

U ziet het, zo'n kampioenschap vergt een stevige organisatie. Drie keer al vond dit plaats in België, twee keer in Oostende en één keer in BOZAR in Brussel. Het was telkens tot in de puntjes georganiseerd.

Dat kampioenschap is elk jaar opnieuw een stevige uitdaging, want we beginnen telkens met een nieuw team en we willen niet in herhaling vallen. We werken samen met de lokale organisatoren om de eigenheid van het organiserende land te behouden zonder in te boeten op onze hoge Europese kwaliteitsnormen.

Voor de *brassbands* zelf is EBBA als een locomotief, die deze muziekbeweging dwingt om beter te worden. We zien telkens opnieuw hoe *brassbands* in landen die onderdak geven aan het Europees kampioenschap nadien een kwalitatieve sprong maken.

VLAMO is ook lid van EBBA en werkte intensief met ons samen tijdens beide evenementen in Oostende. Ze hebben ons bovendien geholpen met de registratie van EBBA in Gent, zij nemen nu het secretariaat op zich. **Sterke leden als België zijn van onschatbare waarde. Zij kunnen het voortouw nemen. Een organisatie als VLAMO is daardoor altijd een deel geweest van onze vooruitgang.** Een sterke en bekwame partner, efficiënt, goed georganiseerd, en vriendelijk.

Brassbands zijn voor ons belangrijker dan ooit. We leven met een

tragische oorlog in Europa. Als bands van verschillende landen kennen we een vriendelijke maar vredevolle rivaliteit. We zijn bovenal goede vrienden, ondanks onze verschillen. Dat is onze bescheiden bijdrage aan een verenigd Europa, met muziek. Misschien kunnen we weinig verschil maken, maar we staan in elk geval aan de juiste kant van de geschiedenis."

"DE EUROPESE BUBBEL DOORPRIJKEN"

Dichter MAKIS MOULOS, een nomade tussen Spanje, het Verenigd Koninkrijk en Griekenland, ontdekte acht jaar geleden *slam poetry* in Barcelona. Hij stampte mee de World Poetry Slam Organisation uit de grond en vond bondgenoten in Creatief Schrijven en Willemsfonds.

"Een *poetry slam* omschrijven is niet makkelijk, omdat het zo persoonlijk is. Tijdens een *slam* hebben dichters telkens drie minuten om met een origineel gedicht naar de stem van het publiek te dingen. Een gedicht kan de ene toehoorder diep raken en de andere koud laten. Een goed gedicht kan toehoorder én dichter het gevoel geven dat ze niet alleen zijn. Het is helend.

Ik heb *slam poetry* ontdekt in Barcelona en ben dan zelf *slams* beginnen organiseren, eerst in

Ulf Rosenberg (rechts)

Griekenland, en nadien maandelijks in Barcelona, in het Engels, omdat er een grote internationale aanwezigheid is. In 2020, tijdens de *lockdown*, hadden we een WhatsAppgroep over *slam poetry* die volledig uit zijn voegen barstte.

Daar groeide het idee om een World Poetry Slam Organisation op te zetten, die ook het wereldkampioenschap organiseert. We willen daarnaast workshops inrichten over de hele wereld, optredens, *poetry slams*, festivals, en creatief schrijven in het algemeen aanmoedigen. Onze bestuursleden komen uit veel verschillende landen. We proberen nu een structuur te brengen in deze organisatie en fondsen te vinden.

De bedoeling is dat ons wereld-

kampioenschap elk jaar gehouden wordt op een ander continent. Volgend jaar trekken we naar Buenos Aires, het jaar nadien naar Togo, dan naar Zuid-Afrika, Mexico en Japan. Op andere continenten leven andere thema's, de gedichten hebben een heel andere kleur en inhoud. Het is goed om die Europese bubbel te doorprikken.

We ontvingen tijdens het WK in Brussel in september 2022 40 kampioenen uit 37 landen en verschillende continenten. Het was een les in communicatie. Je kan geen eenheidsworst opdienen. Zo'n evenement organiseren, het was bij momenten een lijdensweg. Maar als je al die gelukkige gezichten ziet, al die mensen die elkaar huilend in de armen vallen, dan weet je dat het de moeite waard was.

En dat je het opnieuw wil doen.

België heeft al een *slam* cultuur. Het is er makkelijker om ondersteuning te vinden om grote evenementen als het WK te organiseren. Je hebt er spelers als het Willemsfonds en Creatief Schrijven die ervaring hebben met de organisatie van groot-schalige activiteiten. Zij hebben ons financieel gesteund en geholpen met praktische aspecten.

Dag en nacht heb ik gekampeerd bij het Willemsfonds en ik heb veel gehad aan het jonge team van Creatief Schrijven. **Creatief Schrijven is een unieke organisatie. Zij creëert mee de toekomst, door te werken met jongeren, zij boetseert mee hun persoonlijkheid met het schrijven. Ze draagt daarom een grote verantwoordelijkheid."**

Friesland Pop

"DE KANSEN LIGGEN IN HET BUITENLAND"

TITUS VAN 'T VEER behartigt met Friesland Pop de belangen van de popcultuur in die provincie in het hoge noorden van Nederland. Maar de organisatie is verre van provinciaal. Friesland Pop kijkt onbevengend over de grenzen, ook naar VI.BE, dat in Vlaanderen werkt voor artiesten en muzieksector binnen de niet-klassieke muziek.

"Friesland Pop is net door het oog van de naald gekropen. We dreigden onze vierjarige subsidies te verliezen. We hebben ons verhaal scherpgesteld en hard gelobbyd bij onze subsidiegevers en we hebben het gehaald. We hebben wel meer

de focus op talentontwikkeling moeten leggen.

Het kader zit daardoor de komende twee jaar wat strakker. Ik hoop dat we nadien opnieuw internationaler kunnen opereren. We koesteren in elk geval nog altijd de wens om de banden met VI.BE weer sterker aan te halen. Die dreigende subsidiestop wierp zijn schaduw vooruit.

In het verleden hebben we veel en goed samengewerkt. Zo was er 'Excite'. Wij wilden toen bands buiten de landsgrenzen krijgen. Niet de toppers, die vinden zelf hun weg en ook niet de beginners, die nog niet interessant zijn voor het buitenland, maar het middensegment dat met een duwtje kan proeven van wat er over de grenzen leeft.

VI.BE, toen nog Poppunt, had

dezelfde wens. We zijn een uitwisselingstraject gestart met een aantal landen om bands in dat segment toonkansen te geven op podia in die landen. Dat was 'Excite'. Naast het begeleiden van jonge amateurmuzikanten ondersteunt VI.BE talentvolle artiesten richting het professionele niveau. Bij ons is de taart kleiner. Zodra muzikanten richting professioneel gaan neemt de Popfabryk van ons over, wij focussen op talentontwikkeling bij beginnende muzikanten.

Titus van 't Veer

Een initiatief als *Helden van hier* – geïnspireerd op *Lokale Helden* van VI.BE – past daarom ook beter bij ons. Een project van onderop, gedragen door bands die graag iets willen doen. In eerste instantie wilden we op één dag in heel Friesland in zoveel mogelijk dorpjes en kleine steden een podium zetten om te tonen hoeveel talent er is.

De eerste editie in 2018 was een groot succes, maar we merkten het jaar nadien dat we toch erg moesten aanjagen. We doen het daarom anders nu, meerdere keren per jaar en dan per gemeente

in plaats van één dag in de hele provincie. Alles in één dag was ook te zwaar voor een kleine organisatie als de onze. Met *Helden van hier* kan ik ook echt in de haarvaten duiken en een gemeente beter leren begrijpen, in de hoop dat we niet alleen zien waar de behoeftes liggen maar ook zelf zichtbaarder worden.

Ik heb het gevoel dat het project in Vlaanderen een hoge vlucht genomen heeft. Hoe komt het dat de verschillende partijen in de regio's daar zo gemotiveerd zijn, terwijl wij toch moeten masseren en trekken? Ik wil bij VI.BE

eens horen wat we ook op dit vlak kunnen leren van hen.

Friesland is best wel een aparte provincie, we zijn heel ruraal, we hebben drie kernpodia en heel wat buurthuizen en kleine festivalletjes. En toch koesteren we die internationale ambitie. Ook de komende jaren blijven we samenwerkingen zoeken, linken maken naar nieuwe organisaties en nieuwe zienswijzen. **We proberen altijd om nieuwe dingen op te pikken en te integreren, net zoals VI.BE dat doet.** Er liggen veel mooie kansen in het buitenland." ■

REFLECTIE

JEROEN KEYMEULEN / Koor & Stem

"TROTS OP INTERNATIONALE VOORTREKKERSROL"

Jeroen Keymeulen is directeur van Koor&Stem, het aanspreekpunt voor al wie bezig is met vocale muziek in Vlaanderen.

"Deze inspirerende verhalen over hoe amateurkunstenorganisaties een internationaal netwerk hebben uitgebouwd, en sterker nog, hoe ze als voorbeeld tot ver over de grenzen worden geroemd, bewijzen dat de koepels al lang inzetten op het internationaliseren van de amateurkunsten.

Zulk een aanzien bouw je immers niet 'zomaar eventjes' op. Dit is het resultaat van jarenlang

investeren en verantwoordelijkheid nemen om de Vlaamse amateurkunsten op de internationale scène te laten floreren.

Met Koor&Stem hebben we dezelfde ervaring. Bij de organisatie van de World Choir Games in Vlaanderen leerde die grote, solide en intercontinentale organisatie INTERKULTUR van onze aanpak. Ze werden geïnspireerd door onze ideeën en pasten daardoor zelfs hun eigen vertrouwde format aan. Niet mis voor een 'kleine' organisatie!

Amateurkunstenorganisaties zetten Vlaanderen op cultureel vlak mee op de kaart, zoveel is duidelijk. Laten we echter niet vergeten dat dit ten goede komt aan de Vlaamse ama-

teurkunstenaar. Omdat onze organisaties internationaal een trekkersrol vervullen, kunnen we ook internationale evenementen naar Vlaanderen halen, komen internationale docenten en coaches graag werken met onze amateurkunstenaars en hebben we kanalen om diezelfde amateurkunstenaars naar het buitenland te krijgen.

Toegegeven: een internationale werking is een decretale kernopdracht. Maar kijk hoe we die rol opnemen! Dat is niet alleen omdat ons dat opgedragen wordt, dat zit gewoonweg in ons DNA.

Het is wie we zijn, het is hoe we denken. En daar mogen we meer dan trots op zijn!" ■